

Exercise:-10.1

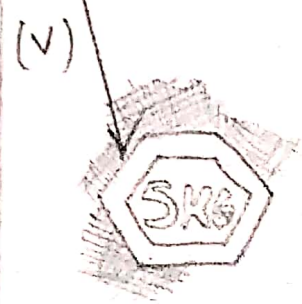
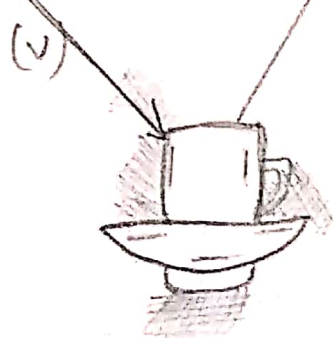
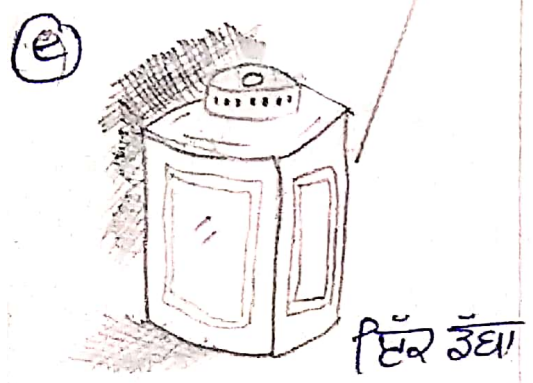
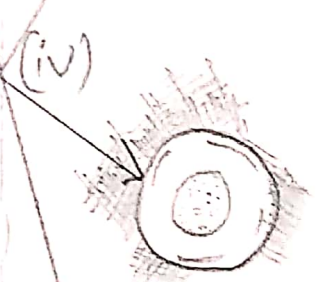
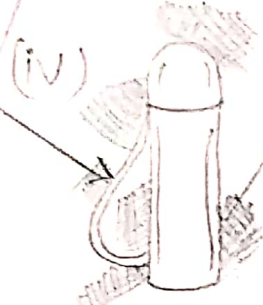
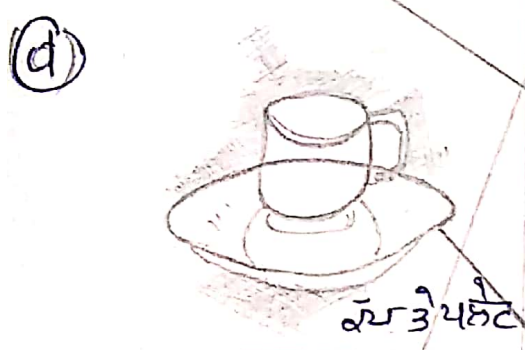
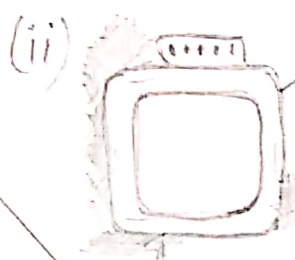
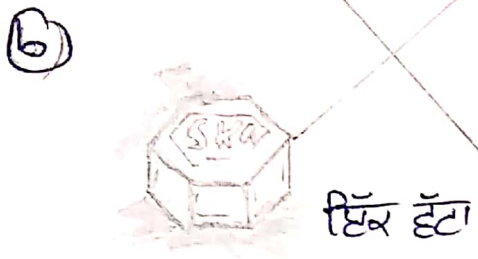
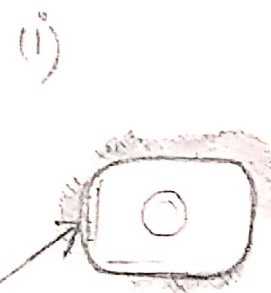
ਅਪਿਆਇ-10 (ਚੋਸ਼ ਅਕਾਂਗੇ ਚਾ ਚਿਤਰਨ)

ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਹੇਠਾਂ ਚੋਸ਼, ਹੇ ਲਈ, ਹੇ ਇਸ ਇੱਥੇ ਗੁੱਧੇ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਚੋਸ਼ ਹੇ ਲਈ ਮੰਗਤ, ਇੱਥੇ ਤੋਂ ਇਸ ਅਤੇ ਮਾਹਮਾਣ ਤੋਂ ਇਸੇ ਹਾ ਮਿਲਾਏ ਰਹੇ। ਇਸ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਲੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੋਸ਼ (1) ਚੋਸ਼

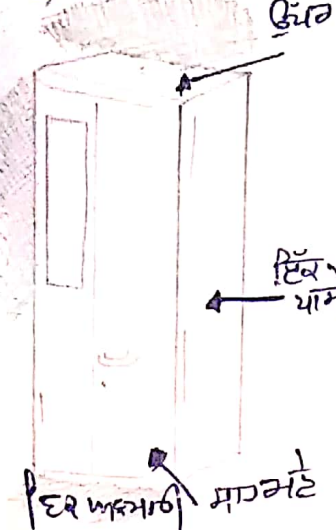
ਮਾਹਮਾਣ ਤੋਂ ਇਸ

ਚੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਸ

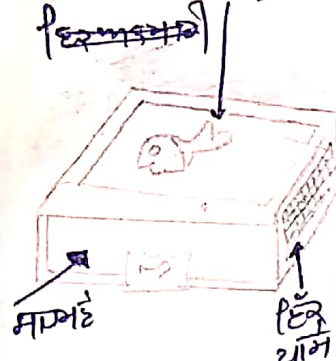

ਦਿੱਤੇ ਉੱਚੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਦੇ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਦੇ ਲਈ ਮੰਗਤ, ਉਪਰ ਤੋਂ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ।

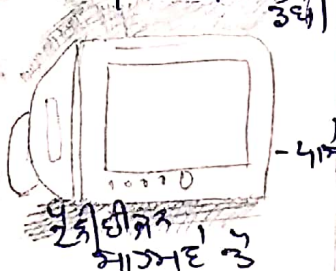
(a) (i) ਦੁਸ਼ਟ ਉਪਰ

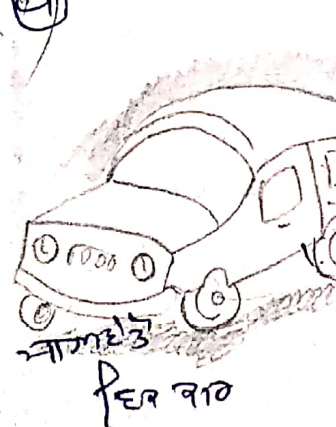
(b) ਦੁਸ਼ਟ ਉਪਰ

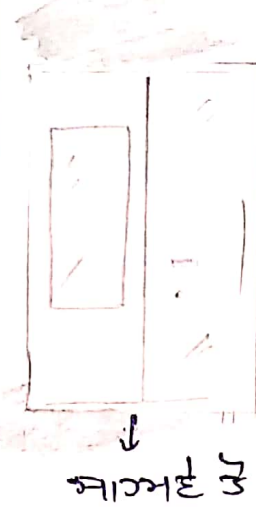
(c) ਦੁਸ਼ਟ ਉਪਰ

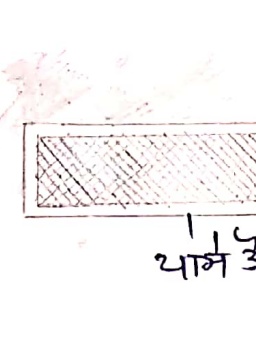
(d) ਦੁਸ਼ਟ ਉਪਰ

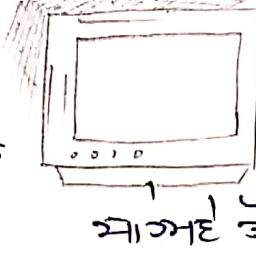
(i) ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ

(ii) ਪਾਸੇ ਤੋਂ

(iii) ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ

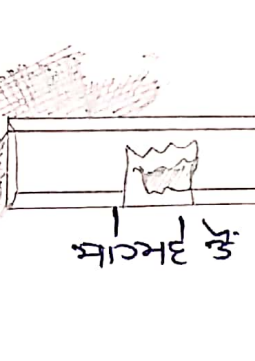
(iv) ਪਾਸੇ ਤੋਂ

(ii) ਪਾਸੇ ਤੋਂ

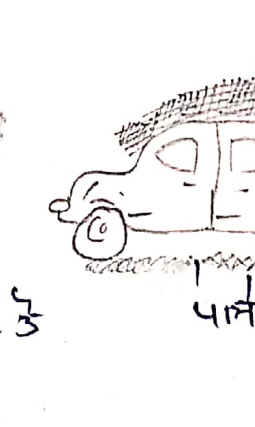
(iii) ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ

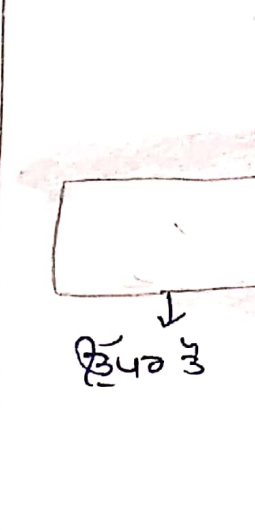
(iv) ਪਾਸੇ ਤੋਂ

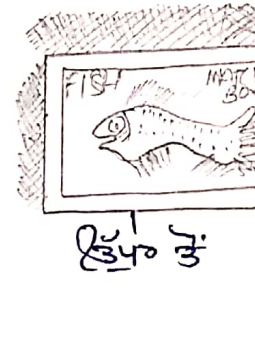
(v) ਉਪਰ ਤੋਂ

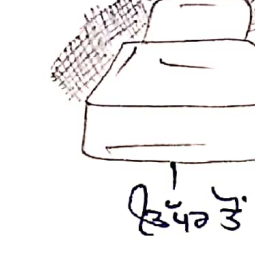
(iii) ਉਪਰ ਤੋਂ

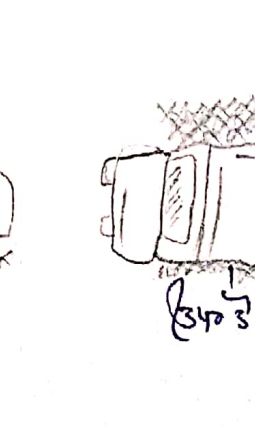
(iv) ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ

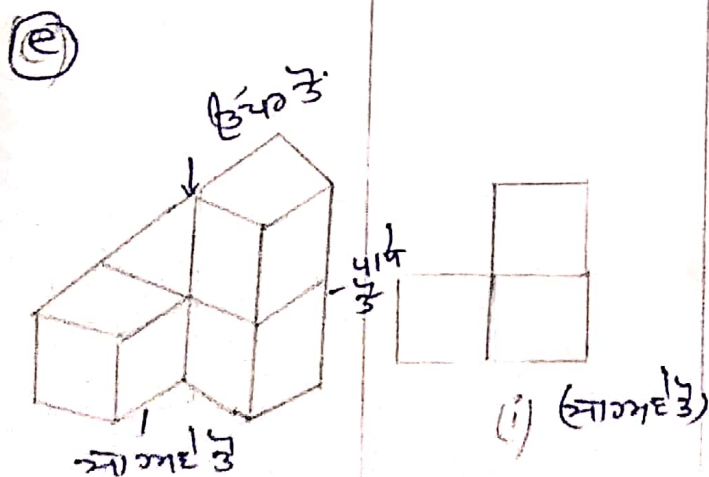
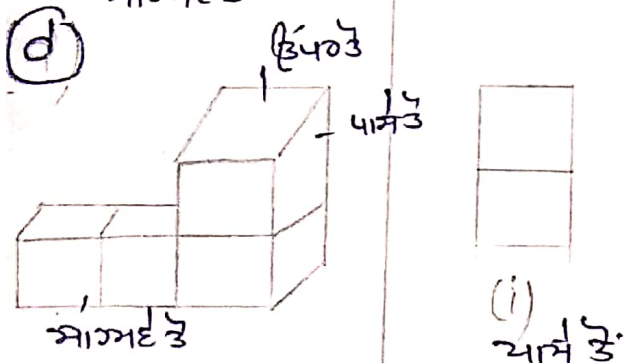
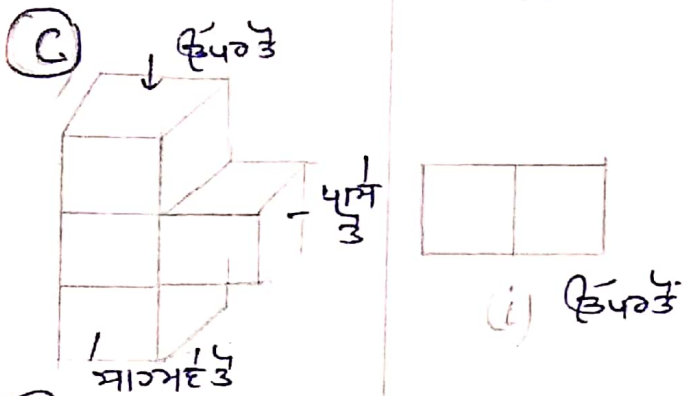
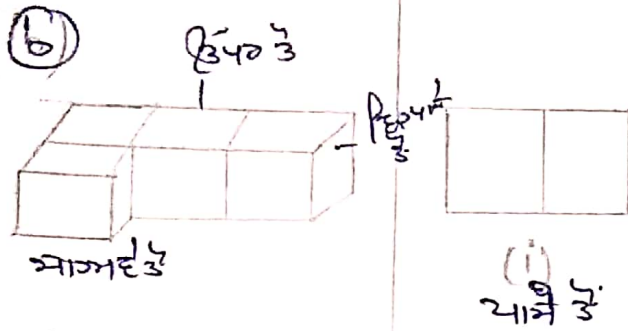
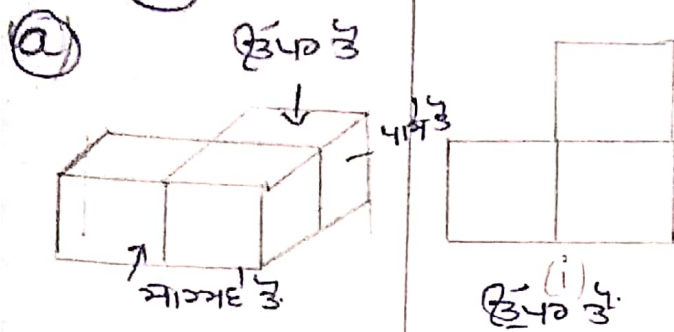
(v) ਪਾਸੇ ਤੋਂ

(vi) ਉਪਰ ਤੋਂ

ਇੱਥੇ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਸਾਡੇ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਧਾਰੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ:-
 (ਉ-3)

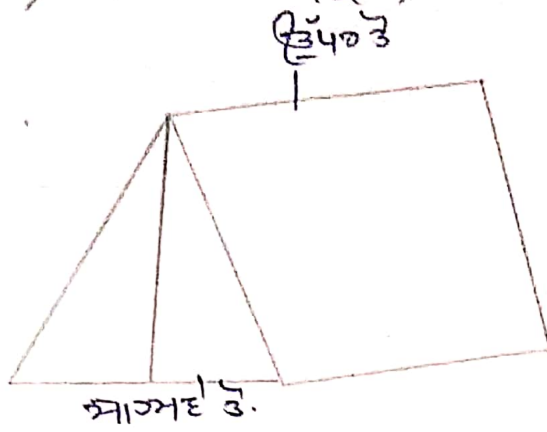

ਹਿੱਤੀਆਂ, ਤੋਲੀਆਂ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ, ਮਾਪਮਣ ਤੋਂ ਹਿੱਸ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਹਿੱਸਾਂ ਨੂੰ
 ਕਿੱਧਰ ਦੇ ਹਿੱਸਾਂ ਧਿੱਠੇ:-

੧.੫

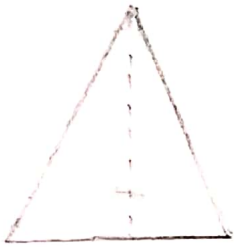
੧

ਇੱਕ ਹੱਸੀ ਤੱਥ

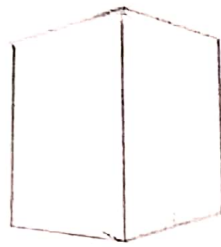

ਮਾਪਮਣ ਤੋਂ

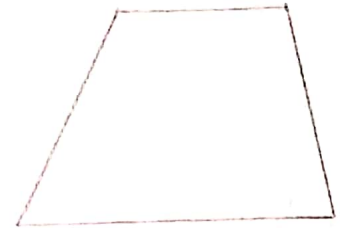
ਤੱਥ:-

ਮਾਪਮਣ ਤੋਂ

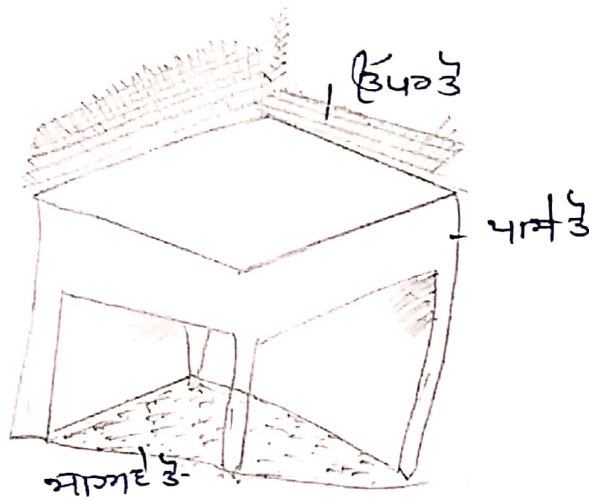

ਕਿੱਧਰ ਤੋਂ

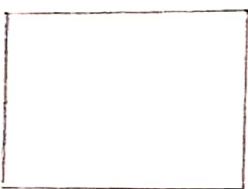

ਪਾਸੇ ਤੋਂ

੬ ਇੱਕ ਮੰਗ

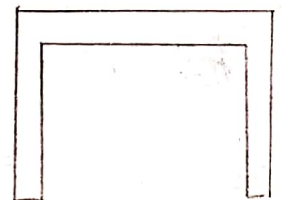
ਤੱਥ:-

ਕਿੱਧਰ ਤੋਂ

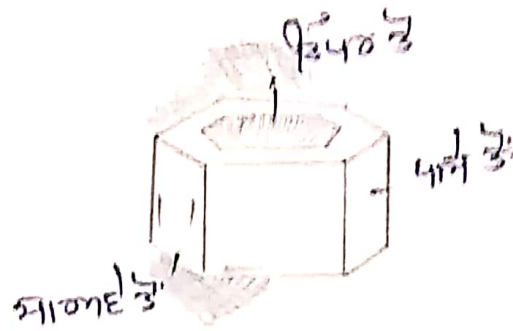

ਪਾਸੇ ਤੋਂ

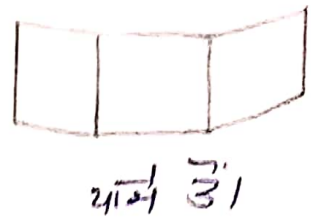
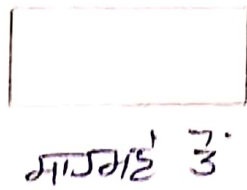
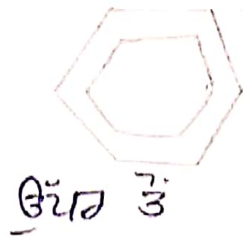

ਮਾਪਮਣ ਤੋਂ

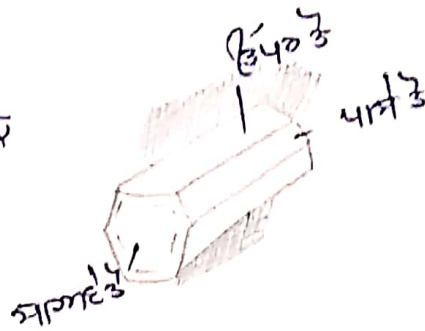
(੮) ਇੱਕ ਕੁਟ

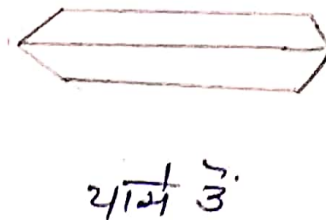
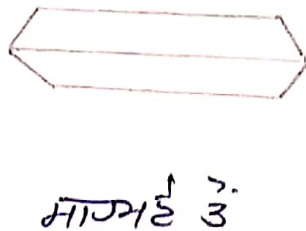
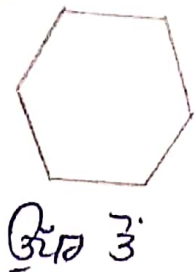
ਉੱਕ:-

(੯) ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਧਮਾਕ

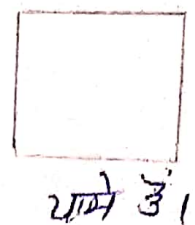
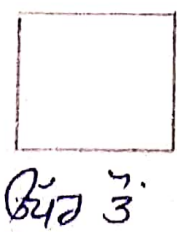
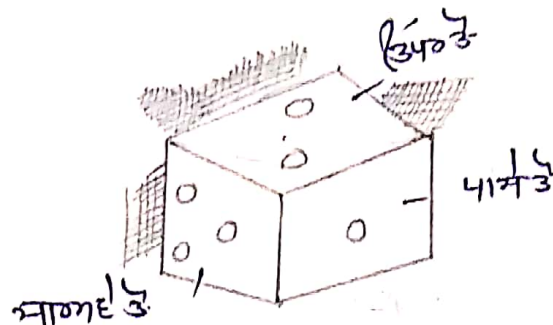

ਉੱਕ:-

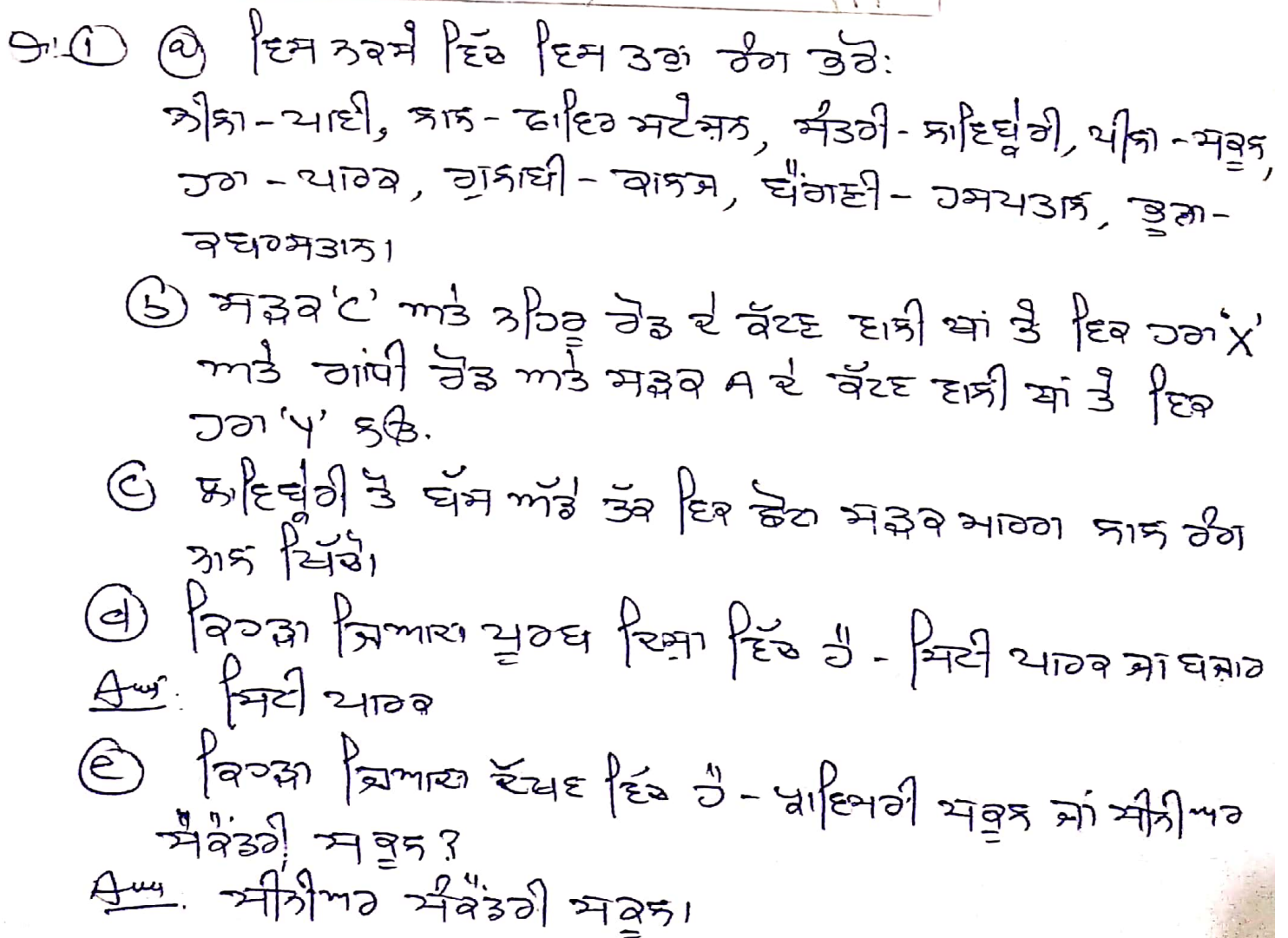

(੧੦) ਇੱਕ ਧਾਮਾ

ਉੱਕ:-

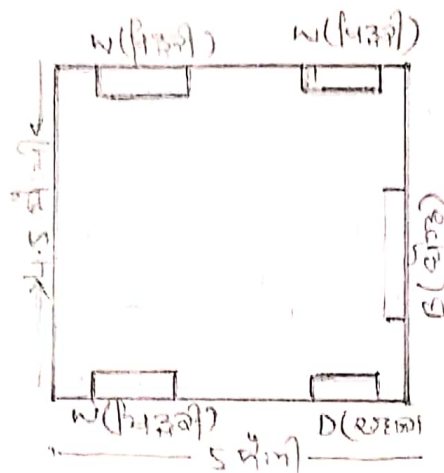
Exercise :- 10.2

Scanned by CamScanner

Q. (2) ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਪਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਈ ਸੰਕੇਤਾਂ
 ਦਾ ਖੂਬੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਵਿੱਕ
 ਕਰਨਾ ਦਿਖਾਓ।

ਉੱਤਰ:-

Exercice 10-3

Q:-① ਕੀ ਜਿਸ ਘਟਕ ਦੇ ਫਲਸਰੇ ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇ ਸਰਕੇ ਹਨ?
 (i) ਤੜਕੁਰ (ii) ਪ ਤੜਕੁਰ (iii) ਦਿਨ ਦੁਹਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਤੜਕੁਰ

ਉੱਤਰ:- (i) ਤ ਤੜਕੁਰ = ਨਹੀ
 (ii) ਪ ਤੜਕੁਰ = ਹਾਂ
 (iii) ਦਿਨ ਦੁਹਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਤੜਕੁਰ = ਹਾਂ

Q:-② ਕੀ ਦਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਘਟਕ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਖਿਆ ਹੋਵੇ.

ਉੱਤਰ:- ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੋ ਫਲਸਰੇ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਪਰੇ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ
 ਜਾਂ ਪ ਤੇ ਵੱਧ ਹੋਵੇ,

Q:-③ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇ - ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ?

(i)

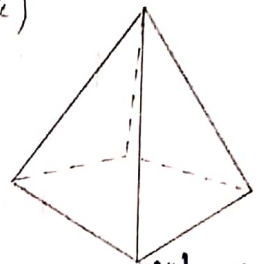
ਦਿੱਕੇ ਵਿੱਚ

(ii)

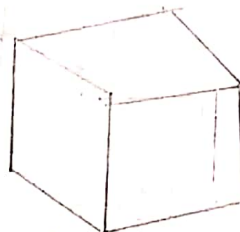
ਦਿੱਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪੈਂਤਰਿਕ

(iii)

ਕਾਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ
 ਦਸਾਂ ਤਾਰ

(iv)

ਦਿਨ ਧਾਰਮ

ਉੱਤਰ:- (ii) - ਦਿੱਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪੈਂਤਰਿਕ।
 (iii) - ਦਿਨ ਧਾਰਮ

Q:-④ (i) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵੇਖਣ ਵਿਸ਼ੇ ਤਰਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਨ?

ਉੱਤਰ:- ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਿਨ ਵੇਖਣ ਧਰ ਸਾਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਨ ਦੇ ਅਧਾਰ
 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਨ।

(ii) ਪਿਠਮਿਤ ਅਤੇ ਸੰਕੁ ਵਿਸ਼ੇ ਤਰਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਨ?

ਉੱਤਰ:- ਦਿੱਤੇ ਪਿਠਮਿਤ ਦਿੱਤੇ ਸੰਕੁ ਧਰ ਸਾਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਨ ਦੇ ਅਧਾਰ

ਦੀਆਂ ਤੁਲਾਵਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਇਲਾ ਹਨ।

Q:-5) ਕੀ ਇਹ ਦਰੱਖਤ, ਪ੍ਰਿਸ਼ਮ ਅਤੇ ਇਸਪਾਦ ਇਕੋ ਹੀ ਹੋਣ? ਸਪੱਸ਼ਟ

ਉੱਤਰ:- ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਕ ਪਾਦਾਈ ਤੇ ਸਰਬ ਹੀ।

Q:-6) ਇਕਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਕਈ ਇਕੁੰਡ ਸੂਤਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ।

(i) ਦਰੱਖਤ = 7, ਸਿਖਰ = 10, ਕਿਸਮ = 15

ਉੱਤਰ:- (i) ਦਰੱਖਤ = $F = 7$
ਸਿਖਰ = $V = 10$
ਕਿਸਮ = $E = 15$

ਇਕੁੰਡ ਸੂਤਰ ਦੀ ਹੇਠਾਂ ਤਾਜ

$$F + V - E = 2$$

$$7 + 10 - 15 = 2$$

$$17 - 15 = 2$$

$$2 = 2 \quad (\text{ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਹੈ})$$

(ii) ਦਰੱਖਤ = 9, ਸਿਖਰ = 9, ਕਿਸਮ = 16

ਉੱਤਰ:- ਇਕੁੰਡ ਸੂਤਰ ਦੀ ਹੇਠਾਂ ਤਾਜ

$$F = 9, V = 9, E = 16$$

$$\therefore F + V - E = 2$$

$$9 + 9 - 16 = 2$$

$$18 - 16 = 2$$

$$2 = 2$$

(ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਹੈ।)

Q:-7) ਇਕੁੰਡ ਸੂਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਤੇ, ਅਗਿਆਤ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ,

(i) ਦਰੱਖਤ = ?

$$\text{ਸਿਖਰ} = 6$$

$$\text{ਕਿਸਮ} = 12$$

(i) $F = 8$
 $V = 6$
 $E = 12$

$$F + V - E = 2$$

$$F + 6 - 12 = 2$$

$$F - 6 = 2$$

$$F = 2 + 6$$

$$F = 8 \text{ Ans.}$$

(ii) $F = 5$

$$V = ?$$

$$E = 9$$

Sol: $F = 5$

$$V = ?$$

$$E = 9$$

$$F + V - E = 2$$

$$5 + V - 9 = 2$$

$$V = 2 + 9 - 5$$

$$V = 11 - 5$$

$$V = 6 \text{ Ans.}$$

(iii) $F = 20$

$$V = 12$$

$$E = ?$$

Sol: $F = 20$

$$V = 12$$

$$E = ?$$

$$F + V - E = 2$$

$$20 + 12 - E = 2$$

$$-E = 2 - 20 - 12 \quad | \quad E = 30$$

$$-E = 2 - 32 \quad | \quad E = 30 \text{ Ans.}$$

⑧ ਕੀ ਕਿਸੇ ਚੱਤੁਰਫ਼ੁਜ਼ ਦੇ 10 ਫੁਜ਼, 20 ਕਿਨਾਰੇ ਅਤੇ 15 ਸਿਖਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

$$F = 10$$

$$E = 20$$

$$V = 15$$

ਹੁਕਮ: $F + V - E = 2$

$$10 + 15 - 20 = 2$$

$$25 - 20 = 2$$

$$5 \neq 2$$

ਨਹੀ, ਚੱਤੁਰਫ਼ੁਜ਼ ਦੇ 10 ਫੁਜ਼, 20 ਕਿਨਾਰੇ ਅਤੇ 15 ਸਿਖਰ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ।